

Copyright © 2018 EDITURA FOR YOU

Toate drepturile asupra versiunii în limba română aparțin Editurii For You.
Reproducerea integrală sau parțială, sub orice formă, a textului din această carte este posibilă numai cu acordul prealabil al Editurii For You.

Redactare: Ana-Maria Datcu
Tehnoredactare: Anca Șerbu
Design copertă: Stelian Bigan

Proiect realizat de un grup de elevi din clasa a XI-a D, de la Liceul Teoretic „Eugen Lovinescu” din București, în anul școlar 2016-2017

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

RIOS, ROSANA

Patru anotimpuri de teroare/Rosana Rios, Regina Drummond; trad. din lb. portugheză de Daria Daniela Barbu, Antonia-Cezara Benchea, Cristina Andreea Bumbara; il. de Raluca Cristina Cernat; prof. coord.: Georgiana Bărbulescu. - București: For You, 2018
ISBN 978-606-639-247-1

- I. Drummond, Regina
- II. Barbu, Daria Daniela (trad.)
- III. Benchea, Antonia-Cezara (trad.)
- IV. Bumbara, Cristina Andreea (trad.)
- V. Cernat, Raluca Cristina (il.)
- VI. Bărbulescu, Georgiana (coord.)

821.134.3

Editura For You
Tel./fax: 021/665.62.23
Mobil: 0724.212.695; 0724.212.691
E-mail: comenzi@editura-foryou.ro
Website: www.editura-foryou.ro

Facebook: Editura-For-You
Instagram: [@edituraforyou/](https://www.instagram.com/edituraforyou/)
Twitter: [@EdituraForYou](https://twitter.com/EdituraForYou)

Printed in Romania ISBN 978-606-639-247-1

ROSANA RIOS
REGINA DRUMMOND

Patru anotimpuri de teroare

Traducători: Daria Daniela Barbu, Antonia-Cezara Benchea, Cristina Andreea Bumbara, Corina Mihaela Chircălan, Norisa Mihaela Ion, Ramona Andreea Ion, Daniel Nedelea, Ioana Anastasia Tudor
Ilustrații de Raluca Cristina Cernat

Profesor coordonator: Georgiana Bărbulescu

Editura For You
București

QUILOMBO

Mateeeeeeeeeuus...

Băiatul clipi. Deschise gura. O închise. Înghiți în sec.

Nu-și imaginase una ca asta!

Nu era nebun.

Pietrele îi vorbiseră.

– Și pe 13 mai 1888, o auzi pe profesoara de istorie spunând, Prințesa Isabel a semnat *Lei Aurea*⁷ și a pus capăt sclaviei în Brazilia.

„Și toți au trăit fericiți până la adânci bătrâneți?” se întreba băiatul, privind țintă la placa pe care scria „*Quilombo do Pai Quim*”⁸. Și care era chiar lângă pietrele vorbitoare.

Își fixă privirea și se uită din nou la ruine. Încă auzea ecoul cuvintelor, chemarea.

Era speriat. Foarte speriat. Un frig ciudat începea să-i cuprindă corpul, în ciuda căldurii soarelui de primăvară, care îi ardea pielea după iarna friguroasă. Își dădea seama că grupul de colegi se îndepărtează; toți se îndreptau spre intrare, însoțiți de profesoară. Câțiva luau notițe, fiind siguri că tot ceea ce spunea ea avea să cadă la test.

Lui Mateus chiar îi plăceau excursiile organizate de școală la muzeele din oraș. Excursia aceea, însă, nu-l dusesese prin sălile unei expoziții pline de tablouri, sculpturi sau haine din alte vremuri; îl dusesese la niște pietre ciudate care păreau să-l strige pe nume!

⁷ Legea abolirii sclaviei negrilor.

⁸ *Quilombo* sau *Mocambo* era un loc de refugiu al sclavilor negri care fugeau de pe plantații. *Quilombo do Pai Quim* înseamnă „refugiul lui Tata Quim” (Quim este diminutiv de la Joaquim).

Cel mai ciudat e că se aflau în plin centru al orașului. Dincolo de poartă: bulevarde, clădiri înalte și aglomerația traficului. Dincoace de poartă: micul muzeu, adică o casă mare și veche lângă stâncă, în care atracțiile erau obiecte aduse de la morile de zahăr, fierării și tâmplării din secolele trecute. Și ruinele de pe coasta despre care profesoara spusese că făcuseră parte din acel *quilombo* înființat de un anume „Pai Quim“, cam pe la o mie șapte sute și ceva.

Băiatul s-a luptat cu frica înghețată care-l cuprindea și a pătruns în umbra copacilor de lângă stâncă, primul loc pe care l-a văzut grupul după ce a trecut prin porțile muzeului.

Pietrele nu mai vorbeau acum, deși el continua să audă murmurele vagi care veneau dinspre frunzișul răspândit printre roci. „Bun, asta era un *quilombo*“, se gândi el. „Un loc unde stăteau sclavii care fugiseră pentru a se ascunde... Acelea puteau fi vocile lor. Ale morților.“

Fantome de acum câteva secole? Se putea. Cu sau fără *Lei Aurea*, Mateus nu credea că acel capitol din istoria Braziliei se terminase cu toți trăind *fericiți pentru totdeauna*... Se gândi că acele fapte se întâmplaseră cu secole în urmă și până și azi existau prejudecăți contra fiilor Africii.

Grămada de roci – care ar fi putut face parte dintr-un zid, o casă rustică sau doar un simplu morman de pietre – au fre-mătat în soare. Erau găuri, deformări și forme stranii: la fiecare privire păreau diferite. Ici o siluetă cocoșată, mai în spate un mic animal, dincolo un monstru fantastic gata de atac... Soarele nu atingea formele în umbra de pe coasta colinei; erau protejate de frunziș, crengi răsucite și floricele de primăvară.

Printre ele, o senzație de spaimă.

Vocea se auzi din nou și, de data asta, Mateus era atât de aproape, încât îi simți ecoul în el.

Mateeeeeeeeeeus...

Chiar strigau numele lui!

Frigul i se răspândea acum prin picioare, prin brațe și prin piept; inima părea că o să se oprească, atât de mare era frica ce pusese stăpânire pe el... Dar nu putea evita chemarea magică, irezistibilă.

Făcu încă un pas înainte. Scoase un strigăt când simți mâna cuiva pe umărul stâng.

– Mateus! Unde crezi că te duci?

Palid, el se întoarse către Sarah, profesoara de istorie.

– Eu... doar... cer scuze.

Ea se uita la el mirată.

– Copile, ești rece ca gheața! Vino, grupul este deja în biblioteca muzeului.

Și-l împinse către intrare în timp ce el bolborosea o scuză.

– Am auzit niște voci care-mi strigau numele, pietrele aveau glas...

– Prostii, concluzionă profesoara. E vântul, trecând peste roci, cel care face zgomot.

Grupa era îngrămadită în cămăruța pe care o numeau bibliotecă, care nu era decât o etajeră îngălbenită și niște vase ciobite, o masă de lemn lăcuită și un perete acoperit de tablouri vechi în tonuri de gri și maro.

Stagiara muzeului spunea niște lucruri învățate pe dinafară.

– În această bibliotecă, zicea ea cu o voce plictisită, au fost reunite obiecte care le-au aparținut stăpânilor plantației care au fondat orașul. Acelea sunt portrete ale locuitorilor și muncitorilor din vremea în care primele aparate foto au ajuns aici. Puteți vedea chipurile fierarilor, tâmplarilor și îngrijitorilor de animale. Numele unora dintre ei e sculptat pe plăcuțele de lemn de pe mașinăriile vechi din sala următoare...

Tânăra a mers înainte, cu profesoara și cu toată clasa după ele. Colegii nu păreau prea interesați de plimbare. Fetele șușoteau, iar unii băieți discutau despre meciul din ajun.

Mateus a rămas în urmă, uitându-se la ochii triști ai oamenilor din poze.

„La fix. Poze cu oameni morți. Exact ce-mi trebuia ca să mă calmez după *toată povestea*.”

Se opri lângă geam. De acolo vedea *quilombo*, numele de Pai Quim pe placă, copacii.

Și pietrele. Din acel unghi, ele păreau figura unui bătrân, cu brațul întins...

– Mateus!

Se sperie și tresări. Însă era doar Sarah, uitându-se la el de pe coridor.

– Vrei un avertisment, băiete?

El n-a răspuns și a urmat-o pe profesoară; a petrecut jumătate de oră cu colegii, încercând să se convingă că sunetele pe care le auzise erau rezultatul vântului printre pietre și arbori. Și abia când s-au urcat în autobuzul care-i ducea înapoi la școală a observat ceea ce era evident, auzind-o pe una dintre fete bombănind.

– Chiar trebuia să stabilem excursia într-o zi atât de calduroasă? Nu e nici măcar o briză care să ne răcorească.

El s-a așezat pe un loc de lângă geam, de unde putea vedea stânca.

Fata avea dreptate.

În ziua aceea nu era nicio adiere de vânt.

Nu era niciun pic de vânt care să miște plantele sau să facă zgomotul dintre pietre...

Vocile chiar vorbiseră cu el.

A doua zi, lucrând la textul despre excursie, s-a hotărât că trebuia să se întoarcă acolo. În timpul orei de istorie, nu putea să uite numele defuncțiilor din portrete, scrijelite cu cuțitul pe o placă de lemn lângă mașinăriile prezentate de stagiară. În noaptea anterioară visase chiar muzeul, fețele celor morți și vocea pietrelor chemându-l.

– Ai terminat, Mateus?

S-a întors în prezent, văzând că profesoara strânsese textele; lipsea doar al lui. A dat foaia gândindu-se ce notă ar fi primit dacă ar fi scris și concluziile lui.

Sclavii care au locuit în quilombo încă bântuie conacul. Și oamenii din fotografii, muncitorii din atelierele care au funcționat acolo după ce casa n-a mai aparținut de plantație, trebuie să fi murit urmăriți de fantome.

– Asta e o prostie, Ma, spuse Brenda. Fantomele nu există.

Acum, cei doi, el și prietena lui, erau în fața porții muzeului. Orele se terminaseră mai devreme în ziua aceea, iar el o convinsese pe Brenda să se întoarcă împreună acolo. Fata credea că tot ce spunea el era o nebunie, dar acceptase să meargă.

– Vreau să văd din nou pozele, ceru Mateus.

Contrariată, ea a scos foile pe care printase pozele făcute cu telefonul cu câteva zile în urmă. Reunise câteva în textul ei. Și toată lumea, inclusiv profesoara, a fost impresionată de atmosfera sinistă din imagini.

Deși vizita avusese loc într-o zi senină, în pozele de la ruinele celui *quilombo* era ca și când ar fi pluit un nor negru deasupra grupului. În casă, senzația era și mai rea, camerele erau pline de umbre prin colțuri. Portretele sclavilor păreau să aibă picături dintr-un lichid negru ce se scurgea, ca și cum ar fi plâns lacrimi cu sânge. Iar la fotografiile cu mașinăriile din tâmplărie, Brenda trebuie să fi tremurat. Aproape toate erau încețoșate. Singura excepție o făcea plăcuța de lemn cu numele scrise, care erau clare și lizibile.

– Nu poate fi o coincidență, repeta Mateus ceea ce spusese când văzuse fotografiile. Locul e bântuit, fantomele au influențat camera.

Brenda adună foile și se strâmbă la el.

– Nu era camera, am fotografiat cu telefonul. Nu era setat. Atât. Și Sarah a făcut poze. Când or să vină copiii ei, o să vezi că nu au nimic în neregulă!

– Și vocile pe care le-am auzit eu? insista el, arătând spre ruine.

– Imaginație. Te-ai uitat la prea multe filme de groază, spuse ea, deschizând poarta.

Au intrat și au mers direct spre casa veche. Fata a observat că el a mărit pasul și nu s-a uitat nici la stâncă, nici la pietre. Dintr-un anumit motiv, și ei îi era frică să privească acolo... Aceeași stagiara de data trecută i-a primit și nu s-a împotrivit când i-au spus că vor mai multe informații pentru relatarea pe care l-a cerut-o profesoara. Le-a deschis toate ușile și s-a întors la recepție, unde a ascultat muzică și și-a făcut unghiile.

– Aici, uite.

Mateus indica două portrete sinistre, confruntându-le cu fotografia plăcii.

– În fiecare poză sunt numele indivizilor; unele sunt scrise pe lemn. Acesta... acela... și acela din colț... și acesta.

Brenda oftă, nerăbdătoare. Acum, că erau departe de pietre, frica dispăruse.

– Și ce-i cu asta? Sunt niște oameni din trecut, nu e nimic ciudat cu ei.

Totuși, prietenul ei era palid și, când l-a luat de braț, l-a simțit înghețat.

– Nu poate fi o coincidență. Privește din nou portretul pe care ți l-am arătat. Pe umărul stâng al tuturor... e... e o... Ai văzut?

Fata a deschis ochii mari și frigul care-l apucase pe Mateus a apucat-o și pe ea. Pozele pe care le-a indicat el fuseseră făcute în secole diferite, în locuri diferite, de fotografi diferiți. Însă toate aveau ceva în comun: în spatele fiecărui om era imaginea

încețoșată a unei umbre întunecate, aplecate, care-și sprijinea mâna dreaptă, aproape o gheară, pe umărul stâng al celui fotografiat!

– O mână, murmură ea. Mâna unei fantome?

Nu exista explicație pentru asta. Doar cei morți al căror nume fusese scris pe mașinăria veche erau însoțiți, în poze, de o umbră sinistă. Era ca și cum fiecare ar fi fost în stăpânirea unei fantome...

– Trebuie să descopăr mai multe despre acest loc, spuse băiatul în final, plecând de lângă peretele cu fotografii și ducându-se să caute ceva pe etajeră. Fata a spus că putem căuta și aici.

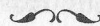
Brenda, însă, nu părea deloc încântată să mai stea.

– Haide să mergem, Ma, îl rugă ea. Mai bine căutăm la școală, la calculatorul de la bibliotecă.

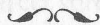
Însă nu reuși să-și miște prietenul din acel loc înfricoșător. N-au văzut acolo cărți care să vorbească exact despre casa veche, ci doar despre fondarea orașului și câte ceva despre atelierele din care au făcut parte mașinăriile cele vechi. Totuși, el a găsit o grămadă de pliante, din secolele trecute, cu poze ale stâncii și informații despre *quilombo*. N-au citit informațiile pe moment, pentru că stagiara i-a anunțat că muzeul urma să se închidă. Dar a lăsat-o pe Brenda să ia unul dintre pliante. La plecare, cei doi au stabilit să se vadă a doua zi, la bibliotecă, ca să-l citească.

Mateus era mult mai calm în ziua aceea și biblioteca liniștită îl făcea să-și spună că tot ceea ce văzuse putea să fie doar produsul imaginației sale... Pe când își aștepta amica, a profitat ca să citească despre acele *quilombo*. Găsise multe informații legate de unele popoare africane supuse sclaviei pe timpul când Brazilia era colonie.

Principalele culturi africane venite în Brazilia la începutul secolului al XVI-lea au fost cele din cultura Banto (popoarele din Angola, Congo, Cabida, Benguela și Mozambic), din culturile sudaneze (popoarele din Iorubá sau Nagô, Feje sau Daomeana, Fanti-Ashanti) și din culturile islamizate (popoarele din Hauçá, Peul, Mali și Nupê). Au venit inițial în Rio de Janeiro, Bahia, Pernambuco și Maranhão; din aceste state s-au răspândit apoi în celelalte.

El a simțit din nou fiorul supranatural și un gust amar în gură. Liniștea i se risipea... S-a întors spre bibliotecara care îi adusese materialele.

– Citind aceste cărți, lumea are impresia că africanii s-au hotărât să plece în vacanță, au luat un vapor și au venit înapoi... Dar n-a fost chiar așa, nu?

Tânăra, căreia-i plăcea tare mult să găsească elevi interesați în cercetare, s-a așezat lângă el.

– Sigur că nu. Popoarele africane erau vâdate pe pământurile lor, oamenii erau înlănțuiți și aruncați în calele vapoarelor ca niște animale. Mai rău, ca niște obiecte – erau doar o marfă pentru traficanții de sclavi. Mulți au murit înainte să ajungă în Americi. Aici se transformau în animale domestice, proprietatea stăpânilor de mori de zahăr și de plantații.

– Asta e oribil, se cutremură băiatul.

Mateus studiase la școală istoria sclaviei și abolirea acesteia, dar niciodată nu reflectase asupra acestui subiect. Pentru el, până atunci era doar materie care avea să pice la teste.

– Așa este, continuă bibliotecara. În acea epocă, oamenii din Africa nu erau considerați oameni, iar unii chiar spuneau că nici nu au suflet...

– De aceea, când reușeau să fugă, se ascundeau în acele *quilombo*, concluzionează Mateus. Există câte un *quilombo* peste tot, asta spune cealaltă carte.

– Exact, completă aceasta. Multe dintre refugii au fost găsite și rase de pe fața Pământului, dar unele au supraviețuit. Și astăzi există comunități care, la început, erau *quilombo*!

„Cel al lui Pai Quim a fost unul dintre cele distruse“, s-a gândit el. „Din acest motiv, locul acela induce acea frică, acea senzație de moarte și nenorocire... Probabil că toți cei de acolo au fost omorâți.“

Senzația amară și frigul au revenit când a ajuns Brenda. Bibliotecara a mers la alți elevi, iar fata s-a așezat lângă el îngrijorată.

– Mateus, haide să lăsăm această cercetare. Am predat rapoartele și gata, s-a terminat.

El nu răspunse, gânditor. După câteva secunde, zise:

– Ok, haide să mai cercetăm puțin; dacă azi nu găsim nimic interesant, plecăm și nu mai vorbesc niciodată despre asta. Ai adus pliantul?

Ea s-a declarat de acord, a scos pliantul din ghiozdan și l-au citit împreună.

În timpurile coloniale, în valea de lângă colină, existau mori de trestie de zahăr. Sclavii care lucrau acolo erau atât de numeroși, încât depășeau cu mult populația din satele învecinate. Producția era profitabilă și bărbații și femeile sclavi erau obligați să muncească zi și noapte. Au fost zvonuri despre cruzimea cu care stăpânii îi tratau pe sclavii care se revoltau.

Nu era nimeni care să-i apere, unii erau biciuiți până la moarte, alții erau mutilați sau arși de vii. Cu toate acestea, câțiva tot fugeau de pe moșie. Se refugiau în acele *quilombo*, iar în acea Căpitănie⁹ erau nenumărate. Unul dintre ele a fost *quilombo*-ul lui Pai Quim, un sclav bătrân care a condus multe revolte în regiune. La acea vreme, casa unde azi se află muzeul era reședința proprietarilor – familiile

⁹ Diviziune administrativă a teritoriului brazilian colonizat.

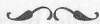
Albertim, Valadar și Meira Sousa – și era deja nelocuită. Odată cu venirea familiei regale în Rio de Janeiro, familiile acelor proprietari au plecat la Curte, unde au trăit în luxul și aurul obținute din trestia de zahăr.

Puțin câte puțin, casa a fost acoperită de pădure, iar regiunea din zona stâncii, cam departe de morile de zahăr, a devenit pustie. *Quilombo*-ul lui Pai Quim a fost descoperit când au fost adunați zeci de bărbați și femei care fugeau de sclavie. O cronică a orașului spune că atacul s-a întâmplat într-o zi de primăvară: o adevărată armată de pistolari au invadat locul.

Nu a fost lăsat nimeni în viață. Și cronicarul care a înregistrat istoria spunea că „rebelii periculoși au fost învinși de forțele binelui”. Biserica i-a binecuvântat pe torționarii și pe criminalii care au terminat cu acea amenințare. În ceea ce-i privește pe proprietarii morilor de zahăr, de acolo de la Curte, ei nu și-au pierdut somnul.

La finalul secolului al XIX-lea, după Proclamarea Republicii, proprietatea deja se dezmembrase. Orașul a avansat pe deal și construcțiile rămase au fost folosite ca ateliere de lucru. Un jurnal din acea epocă relatează unele curiozități locale: uneori, apăreau flori depuse la baza acelei pante. Copiii afirmau că auziseră voci și văzuseră figuri supranaturale, noaptea, ieșind din pietre pentru a-i ataca pe angajații birourilor. Toate acestea, însă, au fost mereu considerate superstiții.

Abia în a doua jumătate a secolului XX s-a descoperit cu certitudine că a existat acolo un *quilombo* și doar atunci s-au aflat mai multe despre Pai Quim și despre sclavii uciși. Cercetătorii mișcărilor de punere în valoare a culturii africane au dezgropat povești vechi și au adus la lumină mai multe lucruri despre acea epocă întunecată. Niciunul dintre ei, totuși, nu a putut explica figurile supranaturale care sunt văzute și în ziua de astăzi.

– Atunci, murmură Mateus după ce-au citit, n-am fost singurul care a auzit acele lucruri stranii acolo! Asta dovedește că acel loc este bântuit.

Dar Brenda nu se lăsa convinsă așa repede.

– Asta dovedește că nu ești singurul care-și imaginează lucruri care nu există...

El a râs de încăpățânarea ei. Cei doi s-au așezat la computerul pus la dispoziția elevilor.

Nu a durat mult până au găsit informații fascinante – pe paginile de internet despre istoria regiunii este menționată mereu *casa bântuită*.

Au văzut poze de acolo și ale locurilor care nu mai există: birouri, turnătorii, grajduri.

– Oamenii din fotografii lucrau în toate aceste locuri, murmură Mateus.

De data asta, Brenda n-a răspuns; i-a arătat doar o nouă pagină pe care o descoperise.

Un mister al orașului nostru e o ciudată boală care i-a lovit pe mai mulți muncitori din zona pe care astăzi unii o numesc „Stânca fantomelor”. În ținuturile în care au funcționat primele mori de zahăr, multe construcții au devenit ateliere după schimbările care au avut loc odată cu Independența Braziliei și, mai târziu, cu Republica.

O bună parte din locuitorii regiunii erau descendenții foștilor proprietari de teren, supraveghetorilor și meșterilor; se pare că un blestem a urmărit acele familii. La jumătatea secolului XX s-a raportat moartea a doi angajați locali. Moartea lor a avut loc din cauza unei boli perfide care o făcea pe victimă să slăbească, aparent fără motiv, până devenea o fantasmă, doar piele și os, în final murind de stop cardiac.

Au trecut prin asta oameni puternici și viguroși, dar și oameni mai bătrâni sau mai tineri. S-a vorbit despre febră,